

Een gewone auto op betrekkelijk korten afstand door den nevel heen gezien, maakt door het vage den indruk ver weg te zijn. Het beeld op het netvlies is echter grooter, dan wij het van een gewone auto in de verte verwachtten en daardoor houden wij het voorwerp voor een groote auto, dat is: een verhuiswagen.

M. PINKHOF.

DE PRACTISCHE BETEKENIS VAN EEN NEGATIEVE TUBERCULINE-REACTIE.

De opmerkingen van collega DE ROOY in No. 46 van dit *Tijdschrift*, wil ik in het kort beantwoorden.

1°. Wanneer het lichaam éénmaal met tuberkelbacillen is besmet, blijven deze, naar de gangbare opvatting, in levenden toestand hierin aanwezig. Nu kan de eenige uiting van dit leven de allergie zijn, de gevoeligheid tegenover tuberculine. Zelfs in verkalkte tuberculeuse haarden kan met behulp van de caviaproef de aanwezigheid van *levende*, d. w. z. tot het veroorzaken van tuberculose in staat zijnde tuberkelbacillen worden aangetoond. Verder kan zich van uit een haard, die jarenlang latent is gebleven, een progrediënte tuberculose ontwikkelen, wanneer te eeniger tijd het weerstandsvermogen van den drager gering wordt (z.g.n. endogene reinfectie).

2°. Collega DE ROOY schrijft: Het doel van dr. VOS was, op de belangrijkheid te wijzen van de tuberculinereactie als hulpmiddel voor de schifting van patiënten, die wel of geen sanatoriumbehandeling behoeven, enz.

Uit deze omschrijving blijkt duidelijk, dat het doel van mijn artikel aan collega DE ROOY is ontgaan. Hoewel ik meende, en nog steeds meen, dat ik de werkelijke bedoeling toch voldoende in mijn betoog heb doen uitkomen, en ik niet verwacht, dat ik door velen zoo volkomen zal zijn misverstaan, wil ik hier dat doel nog eens formuleren:

De negatieve tuberculinereactie stelt ons in staat de personen, die niet reageeren te scheiden van degenen, die wel reageeren. Bij de eerste groep kan de tuberculose met groote waarschijnlijkheid worden uitgesloten. Slechts bij de tweede groep komt de vraag ter sprake, of de tuberculose al dan niet „behandlungsbedürftig” of actief is. *Voor de beantwoording van deze vraag is de tuberculinediagnostiek van geen waarde* en hebben wij de beschikking over andere diagnostische hulpmiddelen, die bij deze gevallen door ons naar waarde worden geschat, en geenszins worden verwaarloosd. Ik moge er echter nogmaals op wijzen, dat deze quaestie, in tegenstelling met wat collega DE ROOY heeft begrepen, volkomen naast mijn onderwerp staat, en door mij in het geheel niet te berde is gebracht.

Ik kan moeilijk gelooven, dat vele artsen van consultatiebureaux door mijn artikel tot eenzelfde misvatting omtrent de beteekenis der negatieve tuberculinereactie zullen zijn gekomen als collega DE ROOY, en ik acht daarom het gevaar dat andere, classieke en moderne onderzoekingsmethodes in het gedrang zullen komen, geheel denkbeeldig.

Hellendoorn, 17 November 1929.

HERMAN VOS.